

ÖRNUTFODRINGEN SÄSONGEN 1985-86

Gunnar Lignell

Säsongen 1985-86 var den fjärde som åtlarna i Västmanland var anslutna till föreningen ÖRN-72. Föreningens syfte är att genom stödutfodring vintertid söka hjälpa de unga oerfarna örnarna med födosöket och att erbjuda de äldre fåglarna en giftfri föda för att på det sättet öka möjligheterna till positiv beståndsutveckling för havs- och kungsörnarna.

Föreningen syftar vidare till att öka kunskaperna och förståelsen för rovfågelfaunan genom sitt informationsarbete. Huvuddelen av ÖRN-72:s mer än 40 åtlar är belägna i Västsverige.

Nedanstående artikel sammanfattar resultaten från åtelverksamheten i Västmanland 1985-86, samt gör vissa tillbakablickar på föregående säsonger.

ÅTLARNA I VÄSTMANLAND

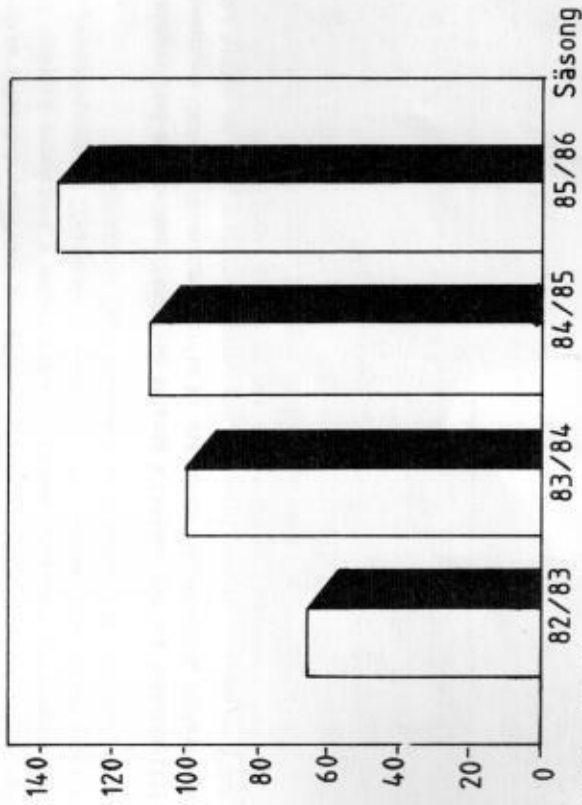
Liksom föregående säsong bedrevs utfodringen på fem platser i landskapet. Vintern var liksom föregående både snörik och ofta väldigt kall, vilket försvårade transporterna och gjorde åtelarbetet extra mödosamt för de engagerade.

Störningar har noterats vid åtlarna även denna säsong. I Fagersta inleddes skogsarbete från mitten av februari. Målaråtlarna blir ofta störda av det rörliga friluftslivet. För att minska störningarna har Västerås Ornitologiska Klubb i sitt remissvar om skötselåtgärder i Ängsöreservatet föreslagit att åtelplatsen blir fågelskyddsområde under utfodringssäsongen.

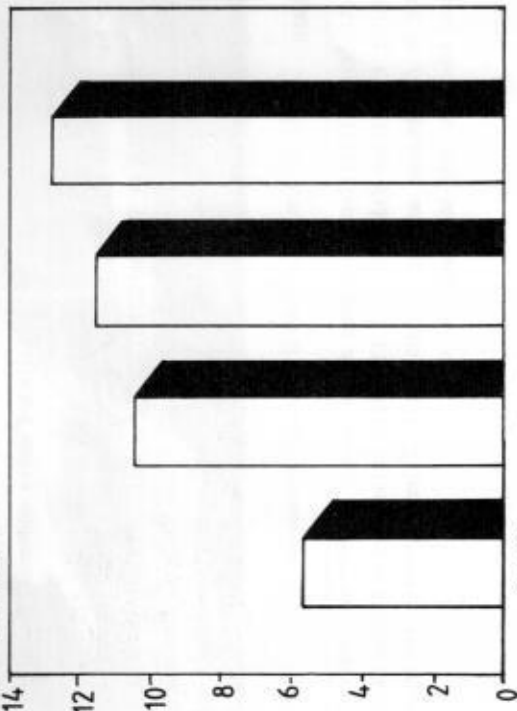
ARBETSINSATS

Antalet utfodringstillfällen ökade även denna säsong. Jämfört med 1984-85 ökade antalet tillfällen från 109 till 138. Alla åtlarna utom Köping ökade, Ramnäs mer än fördubblade antalet utfodringstillfällen. Arbetsinsats under den senaste säsongen 1985-86 framgår av tabell 1.

Antal
utfodrings-
tillfällen

1000 - tal kilo

Figur 1. Både antal utfodrings-tillfällen och mängden örnmät har mer än fördubblats under de senaste fyra åren.

Tabell 1: Arbetsinsats säsongen 1985-86 på ÖRN-72:s Västmanlandsåtlar.

Åtel	Start-tidpunkt	Avslutning	Ant. utfodr. tillfällen	Utlagt foder kg	Extra upphuggning
Norberg	26.11	26.2	14	1950	3
Fagersta	16.11	19.5	38	3120	0
Rammås	3.11	16.5	39	2900	0
Västerås	12.12	10.3	16	2280	0
Köping	12.11	25.3	51	2565	0
Summa	c		138	12815	3

OBSERVATIONER

Antalet observerade havsömrar är lika som föregående säsong dvs 7 st. Det är bara Milärätarna som lockar havsörm. Vid Fagerstaåtern observerades efter säsongens slut en havsörm, antagligen ditlockad av mängden kräkfägel.

Antalet observerade kungsömrar blir det hittills bästa resultatet för Västmanlandsåtlarna. Det sågs hela 29 kungsömrar vid åtlarna, vilket är en mer än säsongen 1983-84. Jämfört med föregående säsong är det framförallt Fagersta och Västerås som ökade antalet observerade ömrar.

Tabell 2: Observationer säsongen 1985-86 på ÖRN-72:s Västmanlandsåtlar.

Åtel	Havsörm Ad		Kungsörm Ad	
	Subad	Juv	Subad	Juv
Norberg	-	-	-	2
Fagersta	-	-	2	8
Rammås	-	-	2	2
Västerås	4	-	2	2
Köping	3	-	-	-
Summa	7	-	6	14

INFORMATIONSGRÄNER

Ett viktigt syfte är som tidigare nämnts att informera om rovfågelnas situation i landet. Detta har åstadkommits genom radio och press i Västmanland. Fagerstas åtelansvarige Raimo Laurila interjuvades i Radio Västmanland

om örutfodringen där. Undertecknad medverkade liksom i Radio Västmanland i januari om örnarnas situation i programmet "Naturrutan".

Artiklar om utfodringen har skrivits i Fagersta Posten och i Västmanlands Läns Tidning. Gunnar Forsman har kåserat och illustrerat örutfodrarnas slit i ett par artiklar i VLT.

EKONOMI

All utfodring av örnar sker som ideellt arbete av medlemmar i ornitologiska föreningar i landskapet. Fodret, huvudsakligen gris som ej kunnat gå till slakt fås gratis av lantbrukare. Den största kostnaden utgör fodertransporterna. Under säsongen 1985-86 uppgick antalet körda mil till 931 och ersättningen till 8 kr milen. Bara milersättningen uppgår således till ca 7500 kr. Stöd och bidrag till utfodringen fås genom att sälja vykort, dekaler och brevmärken. Från Västmanlandsåtlarna redovisades 1985-86 en försäljning på 3144 kr, vilket får betraktas som mycket gott.

Viktiga bidrag, i takt med att marknaden för vykort mätts, är dock de som kan fås från organisationer, myndigheter, näringsliv m fl. Under säsongen 1985-86 bidrog följande myndigheter/organisationer till att möjliggöra örutfodringen i landskapet:

Västerås kommun genom Ångsögruppen	2000:-
Fagersta kommun	1500:-
Rotehållarnas besparingsfond	1500:-
Länsstyrelsen i Västmanlands län (Köping)	1244:-
Surahammars Biologiska Förening	600:-
Fagersta SNF krets	300:-
Västmanlands Ornitologiska Förening	250:-
Summa bidrag	7394:-

Inför den kommande säsongen behövs stora som små bidrag. ÖRN-72:s insamlingskonto är pg 83 36 72 - 9. Alla bidrag går oavkortat till att möjliggöra utfodringen.

Gunnar Lignell
Jaktplansgatan 1 B
723 48 Västerås